

Aan

Staatssecretaris

nota

Verzamelbrief Luchtkwaliteit Q2 2023 Schone Lucht
Akkoord Houtstook Internationaal Tata Steel

TER BESLISSING

Datum

19 juni 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/156984

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Beslistermijn

5 juli 2023

Bijlagen

4

Aanleiding

Bijgevoegd vindt u de Verzamelbrief Luchtkwaliteit gericht aan de Tweede Kamer. Met de brief wordt de Kamer geïnformeerd over de stand van zaken van een aantal luchtkwaliteitsonderwerpen en worden enkele moties en toezeggingen afgedaan en/of ingevuld.

De brief is op de relevante onderdelen (zoals houtstook en internationaal) afgestemd met het ministerie van BZK en intern met OenM.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de verzamelbrief aan de Tweede Kamer en deze uiterlijk 8 juli te verzenden.

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met de volgende beslispunten:

Schone Lucht Akkoord

- 1) Het later opleveren van de SLA uitvoeringsagenda 2024-2030. Uiterlijk tweede kwartaal 2024 in plaats van vierde kwartaal 2023.

Houtstook

- 2) Het opstellen van een landelijke voorlichtingsaanpak voor houtstook.
- 3) Inzetten op het beschermen van de hoog-gevoelige groepen voor houtstook in de samenleving.
- 4) Het opstellen van een kader waar gemeenten, indien zij dit willen, gebruik van kunnen maken om gekoppeld aan een bepaalde zone (hetzelfde geografische gebied als milieuzones) houtstook te reguleren of verbieden.

Datum

19 juni 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/156984

Opgesteld door

Bestuurskern

Dir Duurzame Leefomg & Circ

Economie

Leefomgeving

Aan

Staatssecretaris

Bijlagen

4

Tata Steel

- 6) Latere toezending aan de Tweede Kamer van het Proof of Concept van RIVM, voor het Commissiedebat externe veiligheid op 11 oktober 2023, wegens vertraging bij RIVM.

Kernpunten

In de brief wordt ingegaan op de volgende onderwerpen:

- 1) Schone Lucht Akkoord
- 2) Houtstook
- 3) Internationaal
- 4) Toezegging aan Haverkort m.b.t. buitenlandse vergunningen
- 5) Tata Steel

Schone Lucht Akkoord

De Kamer wordt geïnformeerd over de voortgang van het Schone Lucht Akkoord (SLA), te weten de tweede voortgangsmeting, de uitvoeringsagenda 2024-2030 en de verkenning van de maatregelen naar aanleiding van de nieuwe WHO-advieswaarden van 2021. Het RIVM heeft aangegeven dat de voortgangsmeting van het Schone Lucht Akkoord is vertraagd en eind 2023 of pas begin 2024 opgeleverd wordt. De vertraging wordt veroorzaakt door de beperkte capaciteit bij het RIVM om modelberekeningen te maken. In de recente stuurgroep SLA is dit aan de orde gekomen. De voortgangsmeting laat zien of het Schone Lucht Akkoord op koers ligt en levert belangrijke input voor de uitvoeringsagenda van het Schone Lucht Akkoord. De leden van de stuurgroep hebben u daarom geadviseerd de vaststelling van de nieuwe uitvoeringsagenda uit te stellen. Wij adviseren u dit advies over te nemen. Dit betekent dat de Uitvoeringsagenda SLA 2024-2030 later aan de Tweede Kamer wordt toegestuurd, uiterlijk het tweede kwartaal 2024.

Houtstook

In maart 2022 heeft u de beleidsverkenning "aanvullende maatregelen om de emissies van houtstook te beperken" aan de Tweede Kamer gestuurd. U heeft aan de Kamer toegezegd een brief te sturen over het vervolg(proces) voor het zomerreces 2023. Met deze brief informeert u de Kamer over de huidige stand van zaken en vervolgstappen omtrent het beleidsverkenningsrapport.

U kondigt de volgende stappen aan:

- een landelijke voorlichtingsaanpak;
- beschermen hoog gevoelige groepen;
- verkennen van mogelijkheid tot het lokaal instellen van een houtrookvrije zone;
- verbeteren stookwijzer (o.a. ter ondersteuning van stookverbod bij code rood);
- experiment met alternatief voor houtstook als hoofdverwarming
- monitoring effecten maatregelen.

Internationaal

Tijdens het Commissiedebat Leefomgeving van 7 april 2022 heeft u toegezegd een overzicht te zullen sturen van uw inspanningen op internationaal niveau, onder andere op het gebied van luchtkwaliteit en zeer zorgwekkende stoffen. Dit overzicht wordt met deze brief naar de Kamer gestuurd.

Toezegging aan Haverkort

Kamerlid Haverkort heeft u op 25 januari 2023 gevraagd de Kamer te informeren over de vergunningen wat betreft de meest vervuilende stoffen van bedrijven in het buitenland. Een dergelijk overzicht bestaat niet en kan ook niet opgesteld worden. Lokale en regionale bevoegde gezagen worden, indien daar aanleiding toe is, in staat gesteld te reageren op conceptvergunningen van buurlanden. Daar worden geen overzichten van bijgehouden. Het Rijk is daar vrijwel nooit bij betrokken.

Tata Steel

Het Proof of Concept van RIVM is verstraagd en zal voor het Commissiedebat Externe Veiligheid op 11 oktober 2023 aan de Tweede Kamer worden toegestuurd.

Krachtenveld

Afstemming: de kamerbrief is op de relevante onderdelen afgestemd met BZK en intern met OenM.

Houtstook

- De Tweede Kamer is verdeeld. Gemeenten en stakeholders zoals het longfonds zien graag een voortvarender optreden tegen negatieve gezondheidseffecten, overlast en luchtvervuiling door houtstook. Op de bestuurdersbijeenkomst van het SLA hebben gemeenten u verzocht om een landelijk stookverbod in te stellen tijdens een stookalert / code rood van de stookwijzer. De Nederlandse Haarden- en kachelbranche (NHK) heeft een eigen plan opgesteld om de emissies van houtstook te verminderen en zoekt daarvoor steun. Lagere emissies dragen de hoop in zich dat houtstook niet of minder streng gereguleerd hoeft te worden. Ook in de maatschappij is de polarisatie op dit onderwerp te zien.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Een passage die raakt aan het financiële belang van de staat.

Toelichting

Schone Lucht Akkoord

- Met het Schone Lucht Akkoord realiseren we 50% gezondheidswinst door luchtvervuiling uit binnenlandse bronnen in 2030, ten opzichte van 2016, en werken we toe naar de WHO-advieswaarden uit 2005 voor luchtkwaliteit.
- De voortgangsmeting toont of we op koers liggen om deze doelen van het Schone Lucht Akkoord te halen.
- De voortgangsmeting uitgevoerd door het RIVM volgt eind 2023 of begin 2024.
- Er dienen mogelijk extra maatregelen toegevoegd te worden aan de uitvoeringsagenda indien de resultaten van de voortgangsmeting niet positief zijn.

Datum

19 juni 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/156984

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan

Staatssecretaris

Bijlagen

4

- Het is daarom zinvol om deze vertraagde voortgangsmeting af te wachten.
- Indien de meting niet wordt afgewacht, bekend dit dat de uitvoeringsagenda in een korte periode mogelijk twee keer vastgesteld dient te worden. Namelijk voor en na de voortgangsmeting wat minder professioneel kan overkomen.

Datum

19 juni 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/156984

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan

Staatssecretaris

Bijlagen

4

Houtstook

- In juli 2022 heeft u aan de Kamer aangegeven stapsgewijs naar de nieuwe WHO-advieswaarden voor luchtkwaliteit toe te gaan werken.
- Om deze WHO-advieswaarden uiteindelijk te halen, zou particuliere houtstook zowel volgens het RIVM als het PBL moeten worden uitgefaseerd.
- Gezien de polarisatie op het dossier streeft u naar een geleidelijke, stapsgewijze aanpak. U neemt nu enkele stappen. Op basis van monitoring zal worden bepaald wat het effect is van die stappen en of verdere stappen nodig zijn om richting de WHO-advieswaarden te werken.
- Uit de I&O houtstookpeiling (bijlage 3) kwam naar voren dat de meeste mensen hout stoken voor de sfeer (gezelligheid) en slechts 8% van de mensen houtstook als hoofdverwarming heeft (dat is iets meer dan 1,5% van de bevolking).
- De resultaten van de peiling laten ook zien dat van de Nederlanders die van mening zijn dat de overheid maatregelen moet nemen op het gebied van houtstook (40%) of die geen mening hierover hebben (35%); 94% vindt dat er voorlichtingscampagnes moeten komen over de gezondheidseffecten van houtstook. Bovendien vindt 91% dat er een stookverbod ingesteld moet worden bij windstil weer en bij mist.

Tata Steel

- Eerder heeft IenW het RIVM gevraagd een aantal deelonderzoeken uit te voeren. Het betreft een beschrijving van de keten tussen industriële bronnen en gezondheidseffecten, een samenvatting van vijftien jaar onderzoek naar industriële emissies en gezondheid in de IJmond en een uitwerking ('Proof of Concept') van het kwantitatief verband tussen de uitstoot door Tata Steel en de effecten en risico's daarvan voor de gezondheid van omwonenden.
- Richting Kamer is een aantal toezeggingen gedaan dat dit rapport voor de zomer zou worden opgeleverd. RIVM heeft zeer recent laten weten dat dit niet haalbaar is. Het inhoudelijke werk is in de afrondende fase en er moet nog een aantal kwaliteitschecks plaatsvinden. Hierdoor schuift de oplevering over het zomerreces.
- Met RIVM is afgesproken dat publicatie nog vóór het Commissiedebat Externe Veiligheid zou moeten plaatsvinden. Daar komt dit rapport naar verwachting aan de orde.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	02. Verzamelbrief Luchtkwaliteit Q2 juni 2023	Verzamelbrief Luchtkwaliteit

2	03. BIJLAGE Verzamelbrief: Overzicht inzet op internationaal niveau op het terrein van luchtkwaliteit, inclusief zeer zorgwekkende stoffen	Toezegging 14282 Commissiedebat Leefomgeving van 7 april 2022.
3	04. BIJLAGE Verzamelbrief: Onderzoek naar houtstook (I&O) 2023	I&O heeft in november 2022 in opdracht van IenW een representatieve flitspeiling over houtstook opgesteld en gepubliceerd.
4	05. BIJLAGE: Factsheet Houtstook	Het RIVM heeft een factsheet over de gezondheidseffecten van houtstook opgesteld.

Datum

19 juni 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/156984

Opgesteld doorBestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving**Aan**

Staatssecretaris

Bijlagen

4

Bijlage 1 – Toelichting maatregelen houtstook

U gaat de volgende stappen nemen:

- **Een landelijke voorlichtingsaanpak** – veel mensen die stoken zijn zich niet bewust van de schadelijke effecten van houtstook. Om tot effectieve maatregelen op het gebied van houtstook te komen en daarvoor maatschappelijk draagvlak te creëren is het belangrijk dat mensen zich bewust zijn van de schadelijke (milieu- en gezondheids)effecten van houtstook.
- **Beschermen van de hoog-gevoelige (voorheen kwetsbare) groepen**, zoals kinderen, ouderen en mensen met longproblemen - de omgevingswet biedt mogelijkheden om houtstook in een gemeente te reguleren. In de pilot houtstookarme wijken wordt samen met gemeenten gekeken wat de mogelijkheden onder de Ow zijn om houtstook te reguleren en wordt geprobeerd een blauwdruk te ontwikkelen die andere gemeenten kan helpen bij het opstellen van beleid t.a.v. houtstook. Daarnaast kijkt u samen met BZK wat er vanuit het Rijk gedaan kan worden om gemeenten te helpen bij het reguleren van houtstook, bijvoorbeeld in de zone direct rondom scholen, zieken- en verpleeghuizen.
- **Houtstookvrije zones**– U kijkt of een kader ontwikkeld kan worden voor gemeenten met een hoge bevolkingsdichtheid (waar houtstook van 1 persoon dus kan leiden tot overlast en gezondheidsproblemen voor veel mensen) die al een milieuzone hebben voor verkeer, om houtstook in datzelfde geografisch begrensde gebied te reguleren of verbieden. Dit doet u samen met de gemeenten die meedoen aan de houtstookpilots in het kader van het SLA. Gemeenten kunnen zelf kiezen of zij gebruik willen maken van dit kader.
- Samen met BZK wordt gekeken hoe **voorkomen** kan worden dat mensen in de warmtetransitie **overstappen** van het relatief schone gas als verwarmingsbron **naar houtstook**.
- **Geïntegreerd instrument stookwijzer / stookalert & stookverbod tijdens code rood** – Tijdens ongunstige weersomstandigheden hebben omwonenden veel overlast van houtstook en is het – ook vanuit gezondheidskundige overwegingen- verstandig niet te stoken. Gemeenten hebben u, onder andere op de bestuurdersconferentie van het SLA, verzocht om een landelijk stookverbod tijdens een stookalert of een code rood van de stookwijzer. Ook verschillende partijen in de Tweede Kamer hebben u dit verzocht. Voor een landelijk stookverbod is een **goed werkende stookwijzer nodig**. Daar werkt u op dit moment aan. Het voorstel is eerst te zorgen dat dit instrument goed functioneert en breed bekend wordt in Nederland en dan pas breder aan een dergelijk stookverbod bij slechte weersomstandigheden (mist en/of weinig wind) te gaan werken. Pilot-gemeenten zijn op vrijwillige basis al aan de slag met een stookverbod bij slechte weersomstandigheden, al dan niet op basis van de nieuwe stookwijzer. Daarmee kan in 2024/5 worden nagegaan of het instrument goed genoeg functioneert om een dergelijk verbod bij ongunstige weersomstandigheden eventueel breder te trekken.
- **Subsidie op het verwijderen van rookkanalen** - In de huidige SpUk van het SLA is al opgenomen dat het Rijk een bijdrage kan geven aan

Datum

19 juni 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/156984

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan

Staatssecretaris

Bijlagen

4

subsidiereregelingen op het weghalen van rookkanalen. Daarmee wordt luchtverontreiniging op vrijwillige basis bij de bron aangepakt. Dit kunt u breder trekken.

- **Subsidie op het verwijderen van houtstook als hoofdverwarming** - In de tijd dat de vernieuwde stookwijzer zich moet bewijzen, kunt u als experiment degenen die houtstook als hoofdverwarming hebben door een subsidie op het verwijderen van kachel en rookkanaal en een (reeds bestaande) subsidie op de aanschaf van een warmtepomp stimuleren over te stappen op een minder verontreinigend alternatief. Zo zorgt u dat de luchtvervuiling bij de bron wordt aangepakt.
- **Monitoring** - Op basis van de voortgangsmetingen in het kader van het SLA kunt u bovenstaande maatregelen evalueren. U gaat na in hoeverre bovenstaande maatregelen leiden tot een verbetering van de luchtkwaliteit en op basis daarvan kunt u bepalen of en welke vervolgmaatregelen in deze nodig zijn om de doelstellingen van het SLA en uiteindelijk de WHO-advieswaarden van 2021 te halen. We verwachten dat dit eerste stappen zijn en dat op de middellange termijn nog verdere stappen gezet zullen moeten worden.

Datum

19 juni 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/156984

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan

Staatssecretaris

Bijlagen

4

Bijlage 2: Lijst van de onderwerpen die in het “Overzicht internationaal inzet luchtkwaliteit” aan bod komen.

EU-samenwerking

- Herziening Richtlijn Luchtkwaliteit
- Inbreng herziening Richtlijn Industriële Emissies
- Inbreng herziening Verordening E-PETR (wordt: Industrieel Emissie Portaal)

Multilaterale samenwerking

- UNECE/CLRTAP
- Clean Air Forum op 23 en 24 november in Rotterdam
- NEC (Nationale Emissiereductie Commitments)-Richtlijn
- Samenwerking in het kader van de Benelux

Datum

19 juni 2023

Onze referentie

IENW/BSK-2023/156984

Opgesteld door

Bestuurskern
Dir Duurzame Leefomg & Circ
Economie
Leefomgeving

Aan

Staatssecretaris

Bijlagen

4